

1 Бүлэг.ТӨСЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ, ХОЛБОГДОХ МЭДЭЭЛЭЛ

Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр : “Ширээ Уул-II” гөлтгөний ордыг ашиглах төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Түмэн цацал” ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар : 9011050082

Регистрийн дугаар : 5108713

Хаяг: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо, Бага тойруу, 19,32 тоот, Утас: 324548

Төслийн зорилго: “Түмэн цацал” ХХК нь MV-016920 тоот ашигт малтмал ашиглах тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд батлагдсан гөлтгөний ордын II-IV хайгуулын шугам хоорондын нөөцийг бүрэн дүүрэн ашиглах зорилго тавин ажиллаж байна.

Төслийн байршил: MV-016920 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Ширээ уул-2” гөлтгөний уурхайн талбай нь Монгол улсын засаг захиргааны нэгжийн хувьд Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын нутаг дэвсгэрт Ширээ уул нэртэй газарт орших ба Улаанбаатар хотоос баруун урд зүгт 400км, Дэлгэрхангай сумын төвөөс баруун урд зүгт 50 км зайд 31.98га талбайг хамран байрлаж байна.

Хүснэгт:Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн солбицол

Хүснэгт 1

Цэгийн дугаар	Талбайн солбицлууд	Газарзүйн солбицлын систем			Метрийн солбицлын систем /UTM/	
		Град	Мин	Сек		
1	Уртраг	104	20	47.11	Y	448,472.167
	Өргөрөг	44	58	56.97	X	4,981,213.204
2	Уртраг	104	20	20.11	Y	447,880.872
	Өргөрөг	44	58	56.97	X	4,981,217.999
3	Уртраг	104	20	20.11	Y	447,885.284
	Өргөрөг	44	59	14.5	X	4,981,758.931
4	Уртраг	104	20	47.11	Y	448,476.310
	Өргөрөг	44	59	14.5	X	4,981,754.138

Төслийн товч тодорхойлолт

УУХҮЯ-ны дэргэдэх АМГТГ-ын Эрдэс Баялагийн Мэргэжлийн Зөвлөлийн 2018 оны 07 сарын 18-ны өдрийн т/18-08-07 тоот тушаалаар “Түмэн цацал” ХХК-ийн Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын нутагт орших MV-016920 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй “Ширээ уул-II” гөлтгөний ордын II-IV хайгуулын шугам хоорондын нөөцийг С2 зэргээр 258.82 мян.тн, конкрецид 1263.68 мян.тн, шавар дахь гөлтгөнө 74.25 мян.тн буюу нийт 1596.75 мян.тн нөөц бүртгэсэн.

Төсөлд үйлдвэрлэлийн нөөцийг бодохдоо ашиглалтын үеийн хаягдал 2.5% /2.47 мян.тн/ бохирдлыг 5.0%-иар /4.93 мян.тн/ авч тооцсон ба ордыг 51 жилийн хугацаанд ашиглах бөгөөд энэ хугацаанд 1223.15 мян.м3 хөрс хуулж, магадласан В үйлдвэрлэлийн нөөцөд шилжүүлэн 1596.75 мян.тн гөлтгөнө олборлохоор төлөвлөсөн.

Жилийн хүчин чадал 60 мян.тн бөгөөд хөрс хуулалтын итгэлцүүр 0.86м3 байна.

Байгаль орчны болон нийгэм эдийн засгийн гол нөлөөллүүдийн хураангуй

Төслийн байршилтай холбогдох нөлөөлөл

“Ширээ уулын урд хэсэг” гөлтгөний орд нь Улаанбаатар хотоос баруун урд зүгт 400 км, Дэлгэрхангай сумын төвөөс баруун урд зүгт 50 км, Өмнөговь аймгийн Мандал-Овоо сумаас зүүн хойш 45 км оршино. Улаанбаатар Өмнөговийг холбосон хатуу хучилттай зам тусгай зөвшөөрлийн талбайн хилийн зүүн талаар 100-110 км (хамгийн ойр зай) зайтай өнгөрдөг. Нийт 31.98 га талбайг хамран оршино.

Төслийн талбай орчимд хуулиар хамгаалагдсан газар нутаг, орон нутгийн хэтийн хөгжилд ашиглахаар төлөвлөсөн газар байхгүй байна. Харин төслийн үйл ажиллагааны үр дүнд газар нутгийн эмзэг байдлаас шалтгаалж сөрөг нөлөө үүсэх, үүссэн сөрөг нөлөө хуримтлагдаж болзошгүй нөхцлүүд байх боломжтой байна.

Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл

Тус төсөл хэрэгжихэд нийтдээ 31.98 га талбайг эзэмших ба ил уурхайн олборлолтод нийт 1,3 га талбайн нөлөөлөлд өртөж байна. 0.12 га овоолго, 1.50 зам харилцаа, уурхайн сууринд 2.3 га, уурхайн зам 1.5 гэх мэт талбай нөлөөлөлд өртөнө. Талбайн үржил шимт хэсгийг 0.7 м хүртэл зузаантайгаар хуулж тусгайлан хадгалсан. Нийт ашиглалтын хугацаанд 67.9 мян.м3 шимт хөрс хуулагдана.

Агаарын чанар

Ил уурхайн олборлолт, хөрс хуулалт, тээвэрлэлт, ажилчдын суурин, дэд бүтцийн барилга байгууламжуудыг барих явцад үүсэх тоосжилт, тээврийн хэрэгслээс хорт утаа агаарт хаягдах, болон тэдгээрээс агаарын дуу чимээний бохирдол үүсэх зэрэг нөлөөлөл орно.

Гадаргын болон гүний ус

Тус талбай нь Онги голын сав газарт оршино. Тус сумын нутгаар Онги гол 13 км газраар дайран урсдаг. Онги гол нь Монгол орны Төв Азийн гадагшаа урсгалгүй ай савын томоохон голуудын нэг, Хангайн нурууны өврөөс эх аван ойт хээр, хээр, говийн бүсийг дамжин 437 км зам туулан өртгөөлсөөр 175 км кв талбай бүхий Монголын говийн экологийн тэнцвэрийг хадгалахад онцгой нөлөөтэй, нууруудын хөндийн хамгийн зүүн талын том нуур болох Улаан нуурыг бий болгодог. Голын үндсэн гулдралын зонхилох өргөн 15-30 метр, салаа татуурын өргөн 10-20 метр, усны гүн 0.4-1.7м, урсгалын хурд 1.2-1.8 м/с орчим.

Ордоос баруун тийш 10 гаруй км зайд Онгийн гол урсан өнгөрдөг боловч уурхайн үйл ажиллагааны улмаас гадаргын усанд шууд нөлөөлөх боломжгүй. Харин хур тунадасны улмаас түр зуурын урсац бий болох боломжтой. “Ширээ Уул-2” талбайн гөлтгөний ордын 2015 онд хийсэн гүйцээх хайгуулын ажлаар өрөмдсөн хөрсний зузаан 2.34 м, 6м олборлох ашигт давхаргын зузаан 4.5 м буюу нийт 12 м-ийн гүнд уст давхарга илрээгүй учраас газрын доорх усны нөөцөд шууд нөлөө үзүүлэхгүй.

Унд ахуйн усыг ордоос 12км зайтай тарагтын худгаас хангадаг ногоон байгууламж, тоосжилт дарах усалгааг ордын гүний худгуудаас хангана. Худгийн ундарга 1л/сек байна. Усны дүгнэлт гэрээг хавсралтаар оруулав.

Хөрсөн бүрхэвч

“Түмэн цацал” ХХК-ийн “Ширээ Уул-2” нэртэй талбайн хөрс нь годуу элсэрхэг, зарим хэсэгтээ салхины үйл ажиллагаагаар хуримтлагдаж бий болсон элсэн манхан толгод тааралдана.

Гадаргуугийн хөрс нь Улаан нуур, Онгийн голын ай сав нутгийн хэв шинж бүхий нимгэн говийн бор, хужир мараалаг хөрс, нутгийн хойд хэсгээр алаг тарлан элсэрхэг хөрстэй. Ургамлын бүрхэвч тун ядмаг ган халуунд тэсвэртэй, шим тэжээл сайтай, жижиг навчит тачир ургамал голлож, хөндий сайруудад бага зэргийн зулзаган загийн төгөл, говийн бутлаг ургамалуудтай.

Хөрсний өнгөн гадарга эвдрэлд ороогүй хэвийн боловч гөлтгөний ордын талбайн 2,3 га орчимд хүн-техникийн нөлөөгөөр эвдэрсэн.

Талбайгаас авсан хөрсний хүнд элементийн дээж авч шинжилгээнд өгөхөд одоогийн байдлаар хортой хүнд элемент байхгүй байна.

Хөрсөн бүрхэвч нь ил уурхайн олборлолт, хөрс хуулалт, тээвэрлэлтийн зам, дэд бүтцийн барилга байгууламжуудыг барих явцад эвдэрч доройтно. Шатах тослох материалын санамсаргүй алдагдлаас болж хөрс бохирдож болзошгүй нөхцөлөөс сэргийлэж 1 замтай маршрутын дагуу авуулах. ШТМ тусгай цэгт үйлчилгээ хийж ажиллаж байна.

Ургамлан нөмрөг

Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын нутагт хамаарах гөлтгөний ордын талбай нь Монгол орны физик газарзүйн мужлалаар Говь-Алтайн нурууны үргэлжлэл; хөрс-газарзүйн мужлалаар хойт говийн хөрсний мужид хамрагдана.

Судалгаанд хамрагдаж буй нутаг нь Монгол орны ургамал-газарзүйн мужлалаар Олон нуурын хөндий болон Дорноговийн цөлөрхөг хээрийн тойргийн заагт оршдог. Ургамалжилтын судалгаа явуулсны үндсэн дээр, энд тархсан ургамлын нөмрөгийг хэд хэдэн бүлгэмдэл болгов. Үүнд:

Нам уулсын ухаа гүвээ толгодын сул хөгжилтэй бор хөрсөнд түгээмэл тархсан. Монгол өвс-хялганат бүлэг.

Нам уулс ухаа гүвээ толгодын хормой бэлийн сул хөгжилтэй арай бага чулуутай бор хөрсөнд түгээмэл тархдаг Хялгана-хазаар баглуур таана, хөмүүлтээс бүрдэнэ

Нам уулс ухаа гүвээ толгодын хоорондох тал хөндийн говийн бор хөрсөнд түгээмэл тархдаг Түжгэр баглуур, таана-хөмүүлт хазаар-хяганат зэрэг ургана.

Ил уурхайн олборлолт, тээвэрлэлт явагдах талбайн ургамлан нөмрөг дээрх үйл ажиллагаануудын нөлөөгөөр устаж доройтох нь зайлшгүй юм. Ургамлан нөмрөг нь олборлолт, тээвэрлэлт, бутлан ангилах ажлын шатанд тоос шороо боссоны улмаас доройтно.

Амьтны аймаг

Төслийн талбай орчим нутаг нь Монгол орны хөхтөн амьтны газарзүйн мужлалаар Олон нуурын хөндийд хамаарагдах бөгөөд бидний судалгаа болон судлаачдын бүтээлээс шүүн үзэхэд энэ бүс нутагт махчтан, зараатан, далавчтан, туулайтан, мэрэгчтэн зэрэг 5 багт хамаарах 10 овгийн 15 зүйл хөхтөн амьтан байна. Төслийн талбай орчим нутгаар Шонхортон (Falconiformes), Тагтаатан (Columbiformes), Ураацайтан (Apodiformes), Боршувуутан (Passeriformes) зэрэг 4 багт хамаарах 20 зүйл шувуу тохиолдов.

Гөлтгөний ордыг ашиглах төслийг хэрэгжүүлж эхлэхээр машин техникийн дуу чимээ, ажилчдын хөл хөдөлгөөн нэмэгдсэнээс, тоос шороо, техникийн шатахууны үнэр зэрэг нь амьд амьтан тэнд байх экологийн нөхцөлгүй болохоос гадна уурхайлалтын үед үүсэх дуу чимээ болон чичиргээ доргилтоос тухайн нутгийн зэрлэг амьтдад шууд физик үйлчлэл, техногенезийн стресс үүсэх, бэлчээр, тэжээлийн хомсдол гарах зэрэг сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ.

Нийгэм, эдийн засагт нөлөөлөх байдал

Оршин суугчид нөлөөллийн бүсийн гадна талд байрлах учир газар ашиглалтын эрх зөрчигдөхгүй.

Төсөл хэрэгжсэнээр ажлын байр бий болж, нутгийн иргэд ажилд орно. Хамгийн ойрын суурин нөлөөллийн бүсийн гадна талд байрлах тул сөрөг нөлөөлөлд өртөхгүй. Нүүлгэн шилжүүлэх асуудал үүсэхгүй.

Ил уурхайн олборлолтын ажил нь тоос болон дуу чимээний нөлөөг ойролцоо нутаглах иргэдэд үзүүлэх болно. Ил уурхай, ажилчдын суурингийн ойр зорчих машин тэрэгний тоо нэмэгдсэнээр зам тээврийн осол үүсгэхэд нөлөөлж болзошгүй.

Түүх соёлын дурсгалт зүйлс

Төсөл хэрэгжих орчны газрын ойролцоо түүх соёлын дурсгалт зүйлс одоогоор илрээгүй байгаа бөгөөд хэрвээ илэрвэл тэр даруйд холбогдох байгууллагад мэдэгдэж хамтран ажиллана.

Эрсдлийн үнэлгээ

Ил уурхайн үйл ажиллагаатай холбоотой гэнэтийн эрсдлүүд уурхай болон ашиглалттай холбоотой эрсдлүүд юм. Төлөвлөсөн бүх хяналт менежментийн арга хэмжээнүүд, хөдөлмөр хамгаалалыг чанд хэрэгжүүлсэн тохиолдолд уурхай хэвийн ажиллагаатай нөхцөлд онцгой сөрөг нөлөө байхгүй.

Нөхөн сэргээлт

Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийг холбогдох стандартуудын дагуу нөхөн сэргээгдэх, өнгөн хөрсийг стандартын дагуу хуулах мөн өнгөн хөрс мөн чулуулгийг Монгол улсын стандартын дагуу хуулж хадгалсан. Уулын ажлын дараа Биологийн нөхөн сэргээлт 0,2 га болон техникийн нөхөн сэргээлт талбайд 0,8 га хийсэн.

Хаягдлын менежмент

Хөрс хуулалтын явцад хөрсний овоолго хийж, уурхайн нөхөн сэргээлтийг байгаль хамгаалах төлөвлөгөөний дагуу техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн. Хаягдал чулуулгийг газрын гүнд хийсэн.

Ахуйн болон барилгын ажлын явцад гарсан хог хаягдлыг тодорхой цэг сонгон цуглуулж (салхинд хийсэн ойр орчноо бохирдуулж болзошгүй ахуйн болон үйл ажиллагааны явцад гарсан жижиг хог хаягдлуудыг торон, битүү саванд түр хугацаагаар хадгалах), дахин ашиглах боломжтой шил, лааз, цаас гэх мэтийг ангилан ялгаж, уурхайн сууринд төвлөрүүлж, хоёрдогч түүхий эд авах, боловсруулах цэгүүдэд хүргэсэн. Дахин ашиглах боломжгүй хог хаягдлыг тусгай зориулалтын цэгт хадгалж байгаад тээвэрлэн сумын захиргаатай гэрээ байгуулсан хогийн цэгт тээвэрлэсэн.

Байгаль орчны хяналт шинжилгээ ба менежмент

БОННУ-ний Байгаль Орчны Менежментийн Төлөвлөгөө (БОМТ) нь төслийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах зорилгоор авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдийг боловсруулсан. БОХТ нь төслийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчин болон хүмүүст нөлөөлж болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийн эсрэг авах урьдчилсан сэргийлэх болон бууруулах арга хэмжээнүүд болон шаардлагатай зардал, хугацаа, давтамж болон мөрдөж ажиллах ёстой хууль тогтоомж стандартуудыг дагуу ажилласан.

БОНБНУ-ний Байгаль Орчны Хяналт Шинжилгээний Хөтөлбөр (БОХШХ), агаарын чанар, усан орчин, ургамлан нөмрөг, амьтны аймагт зориулан хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг агуулна. БОХШХ нь БОХТ-нд тусгагдсан арга хэмжээнүүд болон холбогдох хууль дүрэмийг мөрдөж байгаа эсэхийг хянахад санал болгож байгаа бөгөөд БОХТ-ийн хэрэгжилтийг шалгах мөн шинэчлэгдэн сайжруулах, илүү үр дүнтэй байдлыг хангах мэдээллий эх үүсвэр болгосон.

Төслийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнийн биелэлтэнд 48,2 сая төгрөгийн зардлыг зарцуулж ажилсан.

Дүгнэлт

Төлөвлөгдөөд тусгасан сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлж , мөн энэхүү тайланд байгаль орчны болон нийгмийн менежментийн арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсэнээр байгаль орчны болон нийгмийн сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулахаар хэрэгжүүлсэн ажил болон орчины хяналт шиэжилгээний үр дүн стандарт хэмжээнээс бага байгаа зэргийг харгалзан үзэхэд зохих түвшинд байлгах боломжтой гэж үзэж байна.

**2022 оны Байгаль Орчны Менежментийн
Төлөвлөгөөний хэрэгжилт**

№	Үзүүлэлт	Биелэлт
1	Сөрөг нөлөөлөлийг бууруулах	9,0
2	Нөхөн сэргээлтийн тохижилт	17,0
3	Дүйцүүлэн хамгаалах	1,2
4	Түүх соёл нүүлгэн шилжүүлэлт	Байхгүй
5	Химийн бодис	Байхгүй
6	Осол эрсдэл	Үйл ажиллагааны зардарл орсон
7	Хог хаягдал	0,4
8	Орчины хяналт шинжилгээний тайлан	Үйл ажиллагааны зардарл орсон
9	БОМТУ дирдлага зохион байгуулалт	20,0
10	БОМТ хэрэгжилт	Үйл ажиллагааны зардарл орсон
11	БОМТ хэрэгжилт нөлөөлөлд өртөгч иргэдэд тайлагнах	0,6
	Нийт	48,2

2 Бүлэг. Сөрөг нөлөөлөлийг бууруулах арга хэмжээ

№	Бүрэлдэхүүн хэсэг	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Гүйцэтгэл	Суурь үнэлэх оноо	Нийт үнэлгээ
1	Сөрөг нөлөөлөлийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Агаар:			
		Төсөлд ашиглагдах бүх механик хэрэгсэлийг үзлэг оншилгоод оруулаж засвар үйлчилгээг тогтмол хийсэн. Дотоод замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор хяналт тавих, тэмдэг тэмдэглэгээ хийж зааврыг мөрдөж ажиллах	Уурхайн бүсэд олон салаа зам гаргахгүй байх, зөвхөн зөвшөөрөгдсөн зассан замаар зорчих, уурхайн дотоод замын тэмдэг, тэмдэглэгээг сайжруулан, хурдны хязгаарлалтыг даган мөрдүүлж ажиллаж байна. Зураг 1,2 Хуудас 10,11		
2		Тээврийн машин механизмын хурдны хязгаар 20км/ц-аам хэтрэхгүй байхаар хязгаарлах зааварчилгаа өгч, тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах, засаж сайжруулах	Тээврийн машин механизмын хурдны хязгаарт хяналт тавьж, тэмдэг тэмдэглэгээ сайжруулсан. Зураг 3 Зогсоол хийж Хуудас 12		
3		Тээврийн машины бүтээлгийн бүрэн бүтэн байдалд хяналт тавих Зам талбайг услаж тоосжилтыг дараах зорилгоор усалгааны систем холбох	Гэрэлт Булган групп ХХК нь Ширээ Уул 2 гөлтгөний уурхайгаас тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг хариуцан гүйцэтгэдэг бөгөөд гөлтгөний тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг зөвшөөрөгдсөн маршрутын дагуу тээвэр хийж байна. Хуудас 14 Машин механизмыг үзлэг оншилгоог оруулсан.Засвар үйлчилгээг графикайн дагуу хийсэн. хуудас 9 Худгаас цахилгааны асуудлыг шийдэж ашиглалтанд оруулсан. Зураг 4,5а,5б, хуудас 13		
4		Мод сөөг шинээр тарьж ургуулах	Орчны тохижилт ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор шар хуайс 200ш,улаан сухай 100ш нэмж тарьсан.Уурхайн нөхөн сэргээлтийн талбайд нийт 300ш суулгац суулгасан. Зураг 6, хуудас 15		
5	Ус:				
	Унд ахуй болон мод бут, ногоон байгууламжинд ашиглаж буй усыг , зохистой хэрэглээнд хяналт тавих	Ногоон байгууламжинд ашиглаж байгаа усыг өөрийн гүний худгаас усалдаг усалгааны систем хийсэн усаа 1 тн саванд нөөцөлж усалдаг.Хуудас 13 ундны усаа тарагтын худгаас зөөвөрлөн уудаг.			

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ
TECHNICAL INSPECTION

Он, Сар, Өдөр YYYY, MM, DD	Техникийн байдал Technical status	Гарын үсэг Тэмдэг Signature Stamp
2020 01.08		[Signature]
2021-01-11		[Signature]

Засвартай бол хүчингүй
Not valid if edited

ТЕХНИКИЙН ХЯНАЛТЫН ҮЗЛЭГ
TECHNICAL INSPECTION

Он, Сар, Өдөр YYYY, MM, DD	Техникийн байдал Technical status	Гарын үсэг Тэмдэг Signature Stamp
		[Signature]
		[Signature]

Засвартай бол хүчингүй
Not valid if edited

САНАМЖ

**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ӨМЧЛӨГЧ
ТА**

- Шинээр автотээврийн хэрэгсэл өмчилж авсан бол 72 цагийн дотор,
- Ашиглалтаас хассан бол 1 сарын дотор,
- Нэр, хаяг, арлын болон хөдөлгүүрийн дугаар, өнгө өөрчлөгдсөн бол 7 хоногийн дотор тус тус бүртгүүлэх,
- Жолоочийн хариуцлагын даатгалд хамрагдах,
- Хуульд заасан хугацаанд албан татвараа төлөх,
- Тогтоосон хугацаанд техникийн хяналтын үзлэгт хамруулах үүрэгтэй.

САНАМЖ

**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ӨМЧЛӨГЧ
ТА**

- Шинээр автотээврийн хэрэгсэл өмчилж авсан бол 72 цагийн дотор,
- Ашиглалтаас хассан бол 1 сарын дотор,
- Нэр, хаяг, арлын болон хөдөлгүүрийн дугаар, өнгө өөрчлөгдсөн бол 7 хоногийн дотор тус тус бүртгүүлэх,
- Жолоочийн хариуцлагын даатгалд хамрагдах,
- Хуульд заасан хугацаанд албан татвараа төлөх,
- Тогтоосон хугацаанд техникийн хяналтын үзлэгт хамруулах үүрэгтэй.

МОНГОЛ УЛС
MONGOLIA

CERTIFICAT D'IMMATRICULATION
DU VEHICULE
**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭ**
CERTIFICATE OF VEHICLE
REGISTRATION

№ 03018951

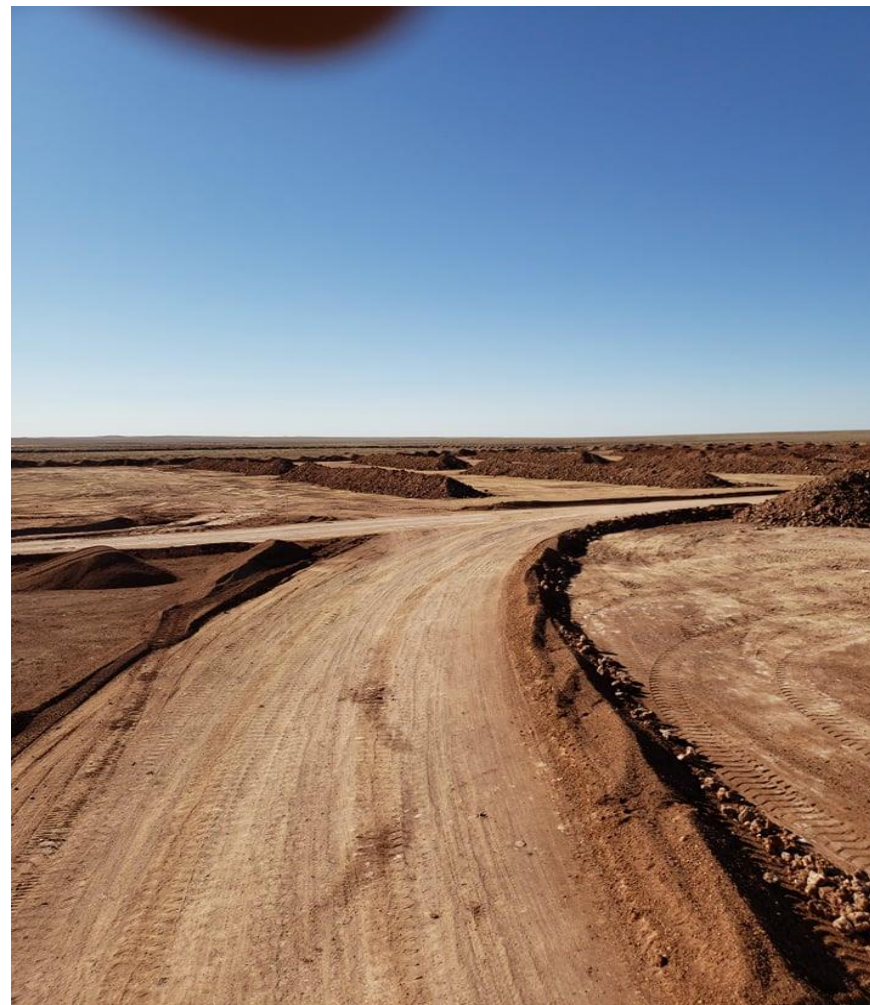
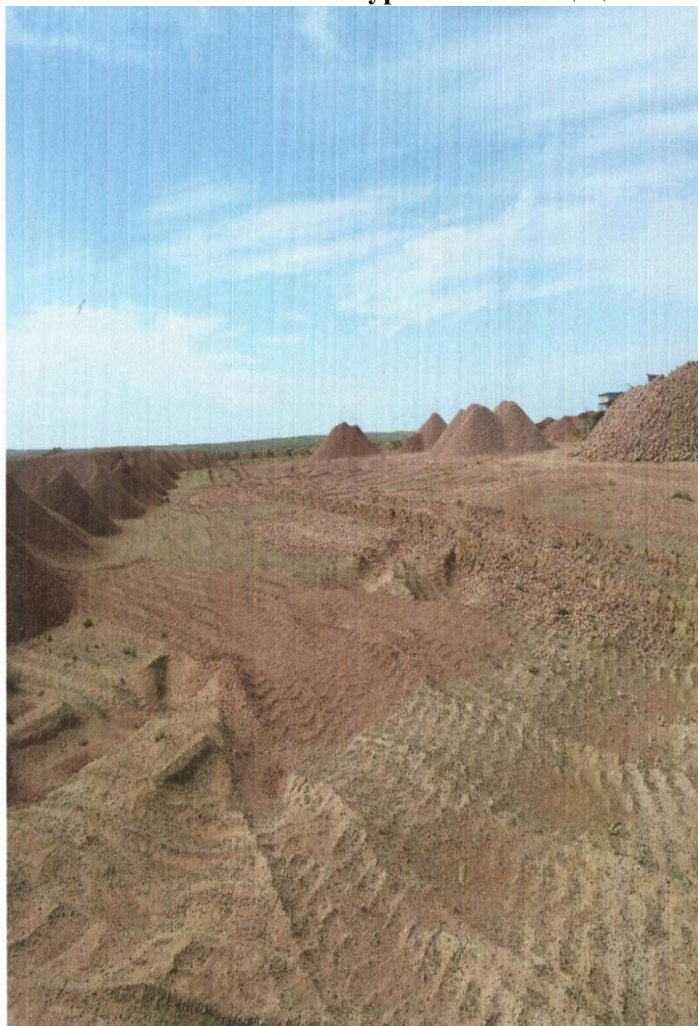
МОНГОЛ УЛС
MONGOLIA

CERTIFICAT D'IMMATRICULATION
DU VEHICULE
**АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН
ГЭРЧИЛГЭЭ**
CERTIFICATE OF VEHICLE
REGISTRATION

№ 03377731

Уурхайн замыг цэцэглэж янзалсан Зураг 1

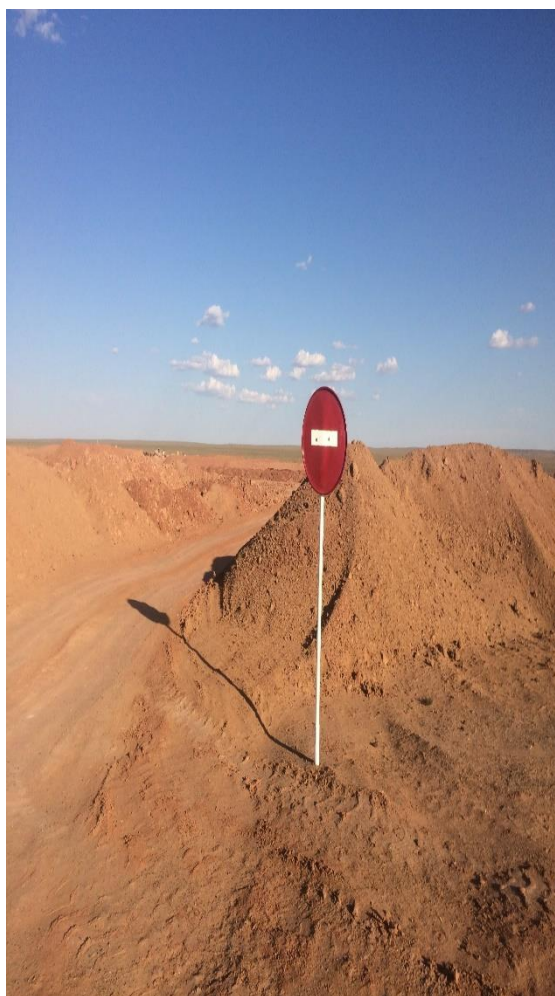

Тэмдэг тэмдэглэгээ Зураг 2

Зогсоолын талбай тэмдэгжүүлсэн

Зураг 3

Усалгааны шугам холболт Зураг 8
НС талбайг хашаажуулав.

Худгийн цахилгааны утас татаж байна

Бүтээгдэхүүн тээвэрлэлтийн маршрут

Модны суулгац суулгав Зураг6

6		Хөрс: Үржил шимт хөрсийг стандартын дагуу хуулаж, хадгалах ба уг үйл ажиллагаанд хяналт тавих	Шимт хөрсний овоолгийг MNS 5916:2008 стандартын дагуу Газрын шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт хадгалаж байна.		
7		ШТМ-ын алдагдаж болзошгүй газарт шаардагдах хэрэгсэл, материалыг бэлтгэх, бэлэн байлгах	Засвар үйлчилгээний зориулалтын талбайд техникийн тосолгоо үйлчилгээг, угаалга зэргийг хийдэг. Асгаралт үүссэн тохиолдолд бохирдсон хөрсийг хусаж авах, талбайг саармагжуулах зэрэг ажил хийдэг. хуудас 21		
8		Ургамал, амьтан Мод тарьсан талбайн арчилгаа, усалгааг хийх	Уурхайн талбайд тарьсан мод, сөөгний усалгаа арчилгаг тогтмол хийж, биомассийг нэмэгдүүлэх, ногоон байгууламж бий болгох ажлууд хийгдэж байна. Усалгааны шугам татсан Худгийн цахилгааны утас татсан хуудас 13		
Нийт		9,0 сая.төг			
9	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай 0,8 га MNS 5917:2008 MNS 5916:2008	Хөрс хуулалтаар 5,0 мян/м3 шимт хөрсийг гадаад овоолгод хадгалаж, үлдсэн хөрсийг бүтлуур, шигшүүрээс гарсан хаягдалтай нийлүүлэн 44,4 мян/м3 хөрсийг дотоод овоолгод ашигласан 0,8 га-д техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн.0,2 гадна овоолго, 0,2га талбайд 300ш мод тарьсан.хуудас 17		
10		Биологийн нөхөн сэргээлт 1,0 га MNS 5918:2008	Биологийн 1,0 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэв. Талбайд говийн нөхцөлд ургах чадвар өндөртэй зэрэг олон наст ургамлын үрийг тарьсан. Нутгийн олон наст ургамлыг шилжүүлэж суулгах туршилт хийсэн.хуудас 15,18,19		
Нийт		17,0 сая.төг			
11	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө биелэлт	Дэлгэрхангай суманд мод тарих	Сумын худгийн болон хашаа будах будаг цэцэрлэгт хүрээлэнд усалгааны шланги хандвилсан.Шар хуайс, улиас гүйлс зэрэг 267ш модны суулгацыг сумын иргэдэд өгсөн суулгаж ургуулсан.Үерийн усанд эвдэрсэн 1,0га талбайг түрж тэгшилсэн.хуудас 20,21		
Нийт		1.2 сая.төг			
12	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	Тайлант онд арга хэмжээ төлөвлөгдөөгүй Нүүлгэн шилжүүлэг ажилгаа байхгүй			

0,8 га Техникийн нөхөн сэргээлт Зураг 9

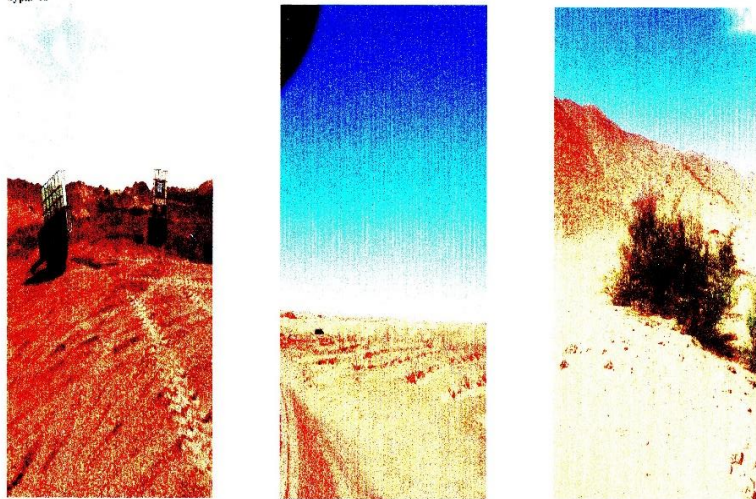

Биологийн нөхөн сэргээлт, усалгааны систем 1,0 га Зураг 10

“Ширээ Уул 2” гөлтгөний ордын ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл”-ийн
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

2022 он. МУ-016920

Биологийн нөхөн сэргээлт, усалгааны систем
Зураг 10

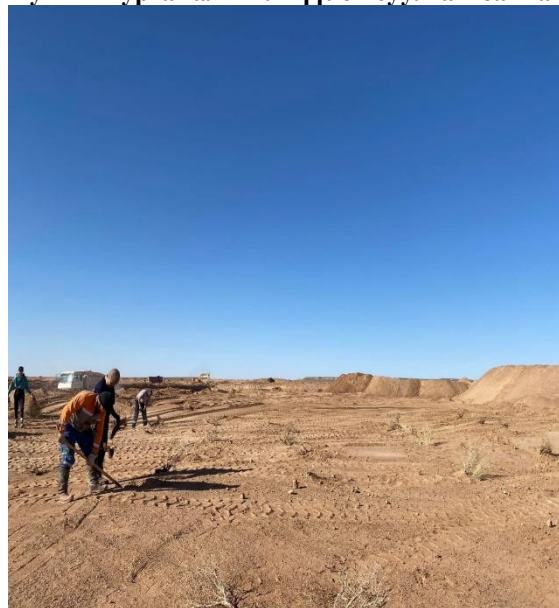
ТҮМЭН ЦАЦАЛ ХХК

21

Ургуулаж буй мод

Нутгийн ургамал шилжүүлэн суулгаж байна

Сумын цэцэрлэгжүүлэлтийн хашааг будсан малчин иргэдийн суулгац өгсөн

Үйлдвэрлэсэн газар тэгшилсэн

Дүйцүүлэх

СЭЭНИЙ СИЯР, УСГ-ЫН ДАРХАН 2002 ОН
171/111 ТООТ ГУШААЛЫН ХАБРИЛТ

НХМаягт БМ-3

ЗАРЛАГЫН БАРИМТ № _____

(байгууллагын нэр) _____
Регистрийн № _____

20__ он 5 сар 14 өдөр

(Худалдан авагчийн нэр) _____
Регистрийн № _____

(Тээвэрлэгчийн хаяг, албан тушаал, нэр) _____

№	Материалын үнэт зүйлийн нэр, зэрэг, дугаар	Код	Хэм- рээх нэгж	Худалдах		
				Тоо	Нэгжийн үнэ	Нийт дүн
	ш/хуанц		ш	400	3000	2000000
	ш/аймаг		ш	100	5000	500000
	ш/ийс		ш	50	5000	250000
	ш/айвар		ш	5	3000	15000
	ш/ийс		ш	5	3000	15000
	ш/я		ш	20	2000	40000
Дүн						2400000

Тэмдэг: Хүлээлгэн өссөн эд хариуцагч _____
Хүлээн авагч _____
Шалгасан нягтлан бодогч _____

13	Түүх,соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө		“Санамсаргүй олдворын үед ажиллах журам”-ын дагуу арга хэмжээ авах талаар журмыг нийт ажилтнуудад танилцуулсан Одоогоор олдвор илрээгүй		
Нийт					
14		Осол эрсдлийн тухай нийт ажилчдад сургалт явуулах	Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө батлуулаж төлөвлөгөөний дагуу аюулын үед эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх, аврах эрэн хайх ослын мэдээлэлийг үнэн зөв өгөх зэрэг нийт ажилчдад сургалт зохион байгуулсан.		
15	Осол эрсдлийн менежментийн биелэлт	Хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуйн анхан шатны болон давтан зааварчилгааг мөрдүүлж ажиллах	Тайлант онд сургалт давтан зааварчилгаа 10 хүнд, ээжит бус давтан зааварчилгаанд 32 хүн давхардсан тоогоор хамрагдсан.		
16		Хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуй, байгаль орчны хяналт мониторинг хийх	“Түмэн Цацал” ХХК гүйцэтгэх захирлаар батлагдсан Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, байгаль орчны дотоод хяналт шалгалтын журамын дагуу “Ширээ уул 2” гөлтгөний уурхайд хуваарийн дагуу хяналт, шалгалтыг тогтмол хэрэгжүүлдэг. Шалгалтаар шланги задарч ус алдах эрсдэл, Хөрс эвдрэх зөрчлүүд илэрсэн бөгөөд сайжруулах арга хэмжээ авсан.		
17		Төслийн талбайд гал түймрээс сэргийлэх, эрсдлийн бууруулах боломжтой арга хэмжээг авах	Галын хорын үзлэг шалгалт хийж шинээр уурхайд шаардагдах галын багаж хэрэгсэл болон галын хорыг шаардлагатай газруудад шинээр байрлуулсан. Цахилгаан хэрэгсэл болон галын аюулгүй ажилгааны талаар санамж самбар тавьж зааварчилгаа өгсөн		
18		ШТМ-ын сав, тоног төхөөрөмж, шугам хоолойн битүүмжлэлд хяналт тавих	Түмэн Цацал” ХХК гүйцэтгэх захирлаар батлагдсан Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, дотоод хяналт шалгалтын журамын дагуу ШТМ-ын орчимд хуваарийн дагуу тогтмол шалгалтыг явуулсан.		
Нийт					
			Үйл ажиллагааны зардалд тусгав		

2022 оны 11 сарын 19 өдөр

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ДЭЛГЭ
УУЛ-2 ГӨЛТГӨНИЙ ОРДЫН
АЮУЛЫН ҮЕД ХЭРЭГЖҮ**

Үндсэн АТЗ-ын дуга

ХЯНАСАН:
УУЛ УУРХАЙН АВРАХ АНГИЙН АЛБАНЫ ДАРГ,
АХМАД

ХЯНАСАН:
ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

БОЛОВСОРУУЛСАН:
ТҮМЭН ЦАЦАЛ ХХК-Н ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГ
ЭРҮҮЛ АХУЙН ИНЖЕНЕР

2022 о

19	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	Хог хаягдлын цэгт, ариутгал, ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх	Гөлтгөний уурхайн ажилчдын хотхон, завсар үйлчилгээний талбай, хог хаягдал түр хадгалах цэг түүний ойр орчмын газарт ариутгал, цэвэрлэгээ тогтмол хийдэг. Зураг 14 Хуудас 25		
20		Хог хаягдлыг ангилан ялгах	Уурхайн хог хаягдал түр хадгалах цэгийг сайжруулж хог хийсч тархах, хөрсөнд бохирдол үүсгэхээс сэргийлэх зорилгоор ангилан ялгалтыг сайжруулж хашаа хамгаалалт хийсэн. Зориулалтын савнуудыг шаардлагатай цэгүүдэд байршуулсан.Халуун усны бохирыг шугамд холбосон хуудас 26		
21		Зам талбай хийсч тарсан хог хаягдлын цэвэрлэгээ зохион байгуулах	Уурхай ажиллаж эхэлсэн үйл ажиллагаа эхэлсэнээс хойш бүх нийтийн цэвэрлэгээг хуваарийн дагуу 7 хоногт 1 удаа байгуулаж , уурхайн карьер, засварын үйлчилгээний төв, ажилчдын хотхон, тээврийн зам дагуу талбайнуудад хог хаягдыг цэвэрлэдэг. Дэлгэрхангай сумын Засаг дарга Байгаль орчны байгууллагатай Хогийн гэрээ байгуулаж төлбөр төлсөн.Хуудас 27,28		
22		Хог хаягдлын чиглэлээр ажилсан тос тосолгооны материалыг хадгалах агуулахтай болох	Уурхайн ажилчдад 2022 оны байгаль орчны сургалтын төлөвлөгөө, хог хаягдлыг ангилан ялгалт, шатах тосох материал, хөрсний бохирдол, унд ахуйн усны хэрэглээ зэрэг сэдэвт сургалт зохион байгуулсан. Мөн уурхайн ажилчдад ХАБЭА-н давтан зааварчилгаатай хамтатган байгаль орчны чиглэлээр нийг ажилчдын хүлээх үүрэг, ерөнхий зааварчилгааг улирал тутамд зохион байгуулсан.		
23		Хаягдал тосыг цуглуулж дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх	Машин техникийн тос тосолгооны материалын хаягдал тосыг зориулалтын саванд цуглуулаж цугларсан хаягдал тосыг тайлант онд Эко жигүүр ХХК-ийн дахин боловсруулах үйлдвэрт гэрээний дагуу нийлүүлэв.300л тос хуудас 27		
Нийт			0,4 сая.төг		
24	Ус	Агууламж амт, үнэр, өнгө, нийт ууссан хатуу бодисын хэмжээ, нийт хатуулга, цахилгаан дамжуулах чанар	Ногоон байгууламжинд ашиглаж буй худгийн уснаас дээж авч хими хүнд метал микробиологийн шинжилгээг У6 хотын ЦУОШГ БОХЗ төв лаборатор шинжлүүлэв.Шинжилгээний дүнг MNS ISO 10523:2001, MNS ISO7888:1999, MNS6271:2011, MNS 4424:2005 MNS 1097:1970 хуудас 32		

Хог хаягдлын Зураг 14

Бохирын байгууламж , Бохирын Зураг 15

Ажилласан тос масло нийлүүлэх тухай гэрээ

2022 оны 06 сарын 11 өдөр

№03/2022

Улаанбаатар хот

БАТЛАВ ДЭЛГЭРХАНГАЙ

БАТЛАВ “ТҮМЭН ЦАЦАЛ” ХХК

ЗАСАГ СУМЫН ДАРГА

ГҮЙЦЭГТЭХ ЗАХИРАЛ

/М.БАТСҮХ/

/Ш.АДЬЯАЦЭРЭН/

ХОГ ХАЯГДАЛ ЦУГЛУУЛАХ, ТЭЭВЭРЛЭХ, БУЛАХ, УСТГАХ
ИРГЭН, АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГААС СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГАТАЙ БАЙГУУЛАХ ГЭРЭЭ

2022 оны 08 сарын 04

№03

Хашаат

Нэг талаас “Түмэн цацал” ХХК-ийг төлөөлж уурхайн дарга Ш.Адьяацэрэн нөгөө талаас Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын Байгаль орчны хяналтын улсын бэйцаагч Сумъяа овогтой Мөнхжаргал бид харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг байгуулав.

Нэг: Гэрээний ерөнхий нөхцөл:

1. Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, булах, устгах иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг үнэлэх, сөнхүүжүүлэх журмыг хоёр тал мөрдөж ажиллана.
2. Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, булах ажлыг стандарт шаардлагын дагуу чанартай гүйцэтгэх, сумын төв болон өөрийн байгууллагын орчинг цэвэр байлгахад хоёр талын үүрэг чиглэнэ.
3. Энэхүү гэрээг 2022 оны 08 сарын 04-ны өдрөөс эхлэн 2023 оны 08 сарын 04-ныг хүртэл хугацаанд дагаж мөрдөнө.
3. Дэлгэрхангай сумын 2018 оны 12 сарын 19-ний өдрийн №34 тогтоолоор батлагдсан Хог хаягдлын норматив, үйлчилгээний хураамжийн төлбөрт ногдуулсан хавсралт хүснэгтийн 6 заалтын ШТС-ын талбайд /8*3-24м.кв /5сар/ ашигтай талбайд ажилласан сард тооцож 85400 төгрөг, тогтоолын хүснэгт 8 дахь заалтын нийт 8 ажилтанаар тооцож жилд 24000 төгрөг нийт төлбөр 109400 төгрөгийг орон нутгийн татварын дансанд төвлөрүүлэх.
4. Гэрээний хугацаа дуусмагц гэрээг дүгнэж шинэчлэн байгуулж ажиллана.

Хэёр: Сумын Засаг даргын хүлээх үүрэг

1. Уурхайн эдэлбэр түр халгалах хогийн цэгт улирал бүр хяналт тавих.
2. Уурхайн эдэлбэр газрын хог хаягдлыг цэвэрлүүлэх мэдэгдэл хүргэх.
3. Уурхайн эдэлбэр газрын хог хаягдлыг цуглуулах тээвэрлэх, булах, устгах ажлыг журмын дагуу гүйцэтгүүлэх.
4. Хог хаягдлын ногдуулалт төлбөрийн барагдуулалтанд хяналт тавьж ажиллах.

Гурав: Үйл ажиллагаа явуулах иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүлээх үүрэг

Гэрээний ерөнхий зүйл.

Энэхүү гэрээг Монгол Улсын Иргэний Хуулийн дагуу хоёрдох түүхий эдийг нийлүүлэх ажлыг гүйцэтгэхээр Түмэн цацал ХХК төлөөлж гүйцэтгэх захирал Ш.Адьяацэрэн, нөгөө талыг төлөөлж Ган эко жингүүр ХХК төлөөлж захирал С.Болдбаатар нар сайн дурын үндсэн дээр харилцан тохиролцож уг гэрээг байгуулав. 2022 оны 06 сарын 15 өдрөөс, 2023 оны 11 сарын 15 өдөр хүртэлх хугацаанд хоёрдох түүхий эд болох ажилласан тос маслог тус компаний битон хийц цутгах хэв хашмалын хэрэгцээнд ашиглахаар харилцан тохиролцон Түмэнцацал ХХК өөрийн тээвэрэр нийлүүлэх гэрээ байгуулав.

1 Нийлүүлэгчийн хүлээх үүрэг

1. Хоёрдох түүхий эд болох ажилласан тос маслог өөрийн тээвэрэр нийлүүлэхэд урдчилан хугацааг тохиролцон нийлүүлэх /график гаргаж хяналт тавих/
2. Тээвэрлүүлэгч нь тос тосолгооны материал асарч сав баглаа бодолын битүүмж алдахаас урдчилан сэргийлж хяналт тавиж ажиллан
3. Ажилласан тос масло өөрийн тээвэрэр нийлүүлэх

2 Хүлээн авагчийн үүрэг

1. Ачааны сав баглаа бодолын битүүмжийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж явах тээврийн хэрэгсэлийг саатуулахгүй явуулах.
2. Тээвэрлэгчийн ачааны дагалдах бичиг баримтыг балгаажуулсан байна.
3. Ачаанд байнга бүтээлэг хэрэгдэж хэвших.

3 Маргаан шийдвэрлэх

1. Гэрээний явцад үд ойлголцлыг харилцан ойлголцох зарчмаар шийдвэрлэнэ.
2. Талууд харилцан ойлголцож чадаагүй тохиолдолд Монгол Улсын Хуулийн дагуу асуудлыг шүүхээр шийдвэрлэнэ.

12/12/22, 7:08 PM

Yahoo Mail - ХасБанк интернэт банк

ХасБанк интернэт банк

From: internetbank@xacbank.mn
To: tumen_tsatsal91@yahoo.com
Date: Thursday, December 1, 2022 at 04:24 PM GMT+8

ЦАХИМ ГҮЙЛГЭЭНИЙ БАРИНТ

ШИЛЖҮҮЛЭГЧИЙН ДАНСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

Банкны нэр: **ХасБанк**
Данс: **5002824806**
Нэр: **ТҮМЭНЦАЦАЛ ХХК**
Дүн: **109,400.00**
Валют: **MNT**

ХҮЛЭЭН АВАГЧИЙН ДАНСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

Банкны нэр: **ХасБанк**
Нэхэмжлэхийн №: **2221200080505**
Нэр: **ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР**
Дүн: **109,400.00**
Валют: **MNT**

ГҮЙЛГЭЭНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Гүйлгээний дугаар: **ХВ0150147**
Гүйлгээний үгс: **2221200080505, Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын засаг даргын тамгын газар, 96015408, ТҮМЭНЦАЦАЛ ХХК**
Гүйлгээний шимтгэл: -
Гүйлгээний хүсэлт илгээсэн: -

Гүйлгээ баталсан: **tumentsatsal**

Гүйлгээ хийсэн огноо: **2022-12-01**

Энэхүү цахим гүйлгээний баримтыг засварлах, мэдээлэл өөрчлөх болон аливаа хуул, бус лорилгоор ашиглахыг хориглоно.

about:blank

1/1

Ажилласан төсө масло нийлүүлэх тухай гэрээ

2022 оны 06 сарын 11 өдөр

№03/2022

Улаанбаатар хот

Гэрээний ерөнхий зүйл.

Энэхүү гэрээг Монгол Улсын Иргэний Хуулийн дагуу хоёрдох түүхий эдийг нийлүүлэх ажлыг гүйцэтгэхээр Түмэн цацал ХХК төлөөлж гүйцэтгэх захирал Ш.Адъяацэрэн, нөгөө талыг төлөөлж Ган эко жигүүр ХХК төлөөлж захирал С.Болдбаатар нар сайн дурын үндсэн дээр харилцан тохиролцож уг гэрээг байгуулав. 2022 оны 06 сарын 15 өдрөөс, 2023 оны 11 сарын 15 өдөр хүртэлх хугацаанд хоёрдох түүхийн эд болох ажилласан төсө маслоыг тус компанийн битон хийц нутгах хэв хашмалын хэрэгцээнд ашиглахаар харилцан тохиролцон Түмэнцацал ХХК өөрийн тээврээр нийлүүлэх гэрээ байгуулав.

1 Нийлүүлэгчийн хүлээх үүрэг

1. Хоёрдох түүхий эд болох ажилласан төсө маслоыг өөрийн тээврээр нийлүүлэхэд урдчилан хугацааг тохролцон нийлүүлэх /трафик гаргаж хяналт тавих/
2. Тээврэлэгч нь төс төсөл ооны материал асарч сав баглаа бодолын битүүмж алдахаас урдчилан сэргийлж хяналт тавигж ажиллан
3. Ажилласан төсө масло өөрийн тээврээр нийлүүлэх

2 Хүлээн авагчийн үүрэг

1. Ачааны сав баглаа бодолын битүүмжийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж авах тээврийн хэрэгсэлийг саатуулахгүй явуулах.
2. Тээврэлэгчийн ачааны дагалдах бичиг баримтыг балгаажуулсан байна.
3. Ачаанд байгаа бүтээлэг хэрэгсэл хэвчих.

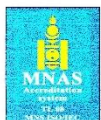
3 Маргаан шийдвэрлэх

1. Гэрээний явцад үл ойлголцлыг харилцан ойлголцох зарчмаар шийдвэрлэнэ.
2. Талууд харилцан ойлголцож чадаагүй тохиолдолд Монгол Улсын Хуулийн дагуу асуудлыг шүүхээр шийдвэрлэнэ.

26		Жиндэгч бодис Пич-Перманганатын исэлдэг чанар	Стандарт шаардлагаас доогуур байна.		
27		Микробиологи	Шинжилгээний дүнг MNS 0900:2018/ Хүрээлэн буй орчин.Эрүүл мэндийг хамгаалах,Аюулгүй байдал,ундны ус ,эрүүл ахуйн шаардлага, чанар , аюулгүй байдлын үнэлгээ стандарттай харьцуулахад стандартын шаардлага хангаж байна. Хуудас 32		
28	Хөрс	Хөрсний аргохимийн найрлага, механик бүрэлдэхүүн шинж чанар	Уурхайн хөрсний бохирдлыг хянах зорилгоор 2 цэгээс Уурхайн карьер, Ажилтаны хотхон, ШМТ, дээж авч УБ хот ЦУОШГ БОХЗ төв лабораториор шинжлүүлэв.хуудас 31		
29		Хөрсний хүнд металл агууламж	Шинжилгээний дүнгээс харахад MNS5850:2019 Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх стандартад заасан хэмжээнээс доогуур байнаХуудас 31		
30	Агаар	Хүхэрлэг хий Азотын давхаршэл тоос /TSP/	Тоосжилтыг хянах зорилгоор хотхон, уурхайн карьер дотор 2 цэгээс УБ хот ЦУОШ БОХЗ төвд шинжлүүлэв. Шинжилгээний дүнг MNS 4585:2016 Агаарын чанар стандарттай харьцуулахад заасан хэмжээнээс бага үзүүлэлт байна. Хавсралтаас харах хуудас 31		
31		MNS 1725 12:88 MNS 17.25 11:88 DUSTRAK8530	Агаарын чанрыг технологийн зам уурхайн карьер дотор бутлуур шүршүүр 2 цэгт үзүүлэлтээр УБ хот ЦУОШГ БОХЗ төв лабораториор шинжлүүлэв. Шинжилгээний дүнг MNS4585:2016 Агаарын чанар стандарттай харьцуулахад заасан хэмжээнээс хэтэрсэн үзүүлэлт байхгүй байна.Хуудас 28		
32		дуу шуугианы хэмжилт /ДБА/	Хэмжилтийн дүнг MNS 6768:2019 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт зөвшөөрөх дэд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага стандарттай харьцуулахад 80дБА хэтэрсэн үзүүлэлт байхгүй , Хуудас 31		
Нийт			Үйл ажиллагааны зардарт орсон		
33		Өөрийн бололцоонд тулгуурлан сумын иргэдийг ажлын байраар хангах	Орон нутгийн иргэдийг 6-7 хүнийг ажлын байраар хангаж дадлагажуулан сургасан		
34		Өрхийн амжиргааг дэмжиж худалдан авалт хийх	Сумын малчин болон иргэдээс мах, сүү, цагаан идээ хүнсний зүйлс худалдаж авсан		

Агаар хөрсний шинжилгээний Зураг 10

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

210139 Улаанбаатар хот, Хан-уул дүүрэг,
Чингисийн өргөн чөлөө, Утас/Факс: 34-18-16
E-mail: chem@namem.gov.mn

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/ № : 2022 / 392-393
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Түмэн цацал" ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг, агаарын хэсгийн ажиглагч
Дээжийн тоо, төрөл : 2, хөрсний сорьц
Хүлээн авсан огноо : 2022.10.05
Дээжийн тодорхойлолт : Дундговь аймаг, Дэлгэрхангай сум,
Ширээ Уул-2
Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ Х:2016
Шинжилсэн огноо : 2022.10.07
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн:

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадьми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Кобальт (Co)	Стронци (Sr)
1	Карьер	1.4	15.9	илр	илр	64.0	27.5	23.0	511.6
2	Ажилчдын кемп	илр	20.4	илр	илр	77.0	25.6	22.0	524.2
MNS 5850:2019 /ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	50	800

Тайлбар: илр-илрээгүй

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн
инженер:
Хянаж баталгаажуулсан
инженер:

Б.Өсөхбаяр
Д.Баярхулан

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн дээжинд хүчинтэй

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

210139 Улаанбаатар хот, Хан-уул дүүрэг,
Чингисийн өргөн чөлөө, Утас/Факс: 34-18-16
E-mail: chem@namem.gov.mn

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/253
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ТҮМЭН ЦАЦАЛ" ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг агаарын хэсэг
Дээжийн тоо, төрөл : 2 агаар, 2 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2022.09.29
Дээжийн тодорхойлолт : Дундговь аймаг, ШирээУул-2, Гөлтгөний уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17.2.5.12:88, MNS 17.2.5.11:88, DUSTRAK8530
Шинжилсэн огноо : 2022.09.21
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м³	Азотын давхар исэл мг/м³	Нийт Тоос г/ср мг/м³	Дуу чимээ дБА
1	Тонго ба түүхий эдийн талбай	IX/29	17:00	0.020	0.032	0.106	64
2	Ажилчдын кемп	IX/29	17:30	0.022	0.031	0.086	42
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Э.Оюунтуяа

Хянаж баталгаажуулсан:
Агаарын хэсгийн ахлах инженер

Б.Берхсрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043 Улаанбаатар, Чингисийн өргөн чөлөө,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас:11-341818
E-mail: ciem@namem.gov.mn

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/ Ц-62
Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Түмэн Цацал” ХХК
Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : Ш.Адьяацэрэн, 91915410
Сорьцын тоо, төрөл : 1, ус
Сорьцыг авсан огноо : 2022.05.12
Сорьцын тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : **MNS ISO 10523:2001, MNS ISO 7888:1999,
MNS 6271:2011, MNS 4424:2005, MNS 1097:1970**
Шинжилсэн огноо : 2022.05.12-05.17
Хуудасны тоо : 2/2
Үр дүн : 2

Сорьцын нэр	pH	EC µS/cm	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO ₃ мг/л	Эрд мг/л	Хат мг-экв/л
Дундговь аймаг Дэлгэрхангай сум Худгийн ус	7.50	9370	1064	1815	253	60.8	1449	256	4898	19.6
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	100	30	-	500	350	-	-	7.0

Тайлбар: EC - цахилгаан дамжуулах чанар, Хат-Хатуулаг, Эрд-Эрдэсжилт

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер, Б.Жавзандулам

Хянаж баталгаажуулсан инженер, Ц.Мийдүв

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043 Улаанбаатар, Чингисийн өргөн чөлөө,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас:11-341818
E-mail: ciem@namem.gov.mn

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/ Ц-62
Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Түмэн Цацал” ХХК
Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : Ш.Адьяацэрэн, 91915410
Сорьцын тоо, төрөл : 1, ус
Сорьцыг авсан огноо : 2022.05.12
Сорьцын тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : **MNS ISO 6836:2020, MNS ISO 6833:2020
MNS ISO 7150-1:2006, MNS 4431:2005
MNS ISO 7890-3:2001, MNS ISO 6878:2001
MNS 4430:2005, MNS 6272: 2011**
Шинжилсэн огноо : 2022.05.12-05.17
Хуудасны тоо : 1/2
Үр дүн : 2

Сорьцын нэр	ЖБ мг/л	ПИЧ мг/л	NH ₄ мг/л	NO ₂ мг/л	NO ₃ мг/л	P _{тот} мг/л	Fe мг/л	F мг/л
Дундговь аймаг Дэлгэрхангай сум Худгийн ус	8.4	2.8	0.53	0.506	6.78	0.005	0.14	1.01
MNS 0900:2018	-	-	1.5	1.0	50	3.5	0.3	0.7-1.5

Тайлбар: ЖБ-Жингэдэгч бодис, ПИЧ-Германганатын Ислэвж Чанар

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер, Б.Жавзандулам

Хянаж баталгаажуулсан инженер, Ц.Мийдүв

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

35	Удирдлага байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	Уурхайн ус ашиглах	Уурхайн ус ашиглах дүгнэлт гаргуулж, гэрээ байгуулан төлбөрийг төлсөн. Хуудас 34,35		
36		Уурхайн хог хаягдлын гэрээг байгуулах	Сумын тохижилт үйлчилгээний газартай хог хаягдлын гэрээ байгуулаж төлбөр төлсөн. Хуудас 25		
37		Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр орон нутаг болон иргэдтэй хамтран ажиллах санал санаачлагыг өөрийн нөхцөл боломжийн хүрээнд хэрэгжүүлэх	Иргэдийн саналын дагуу Дэлгэрхангай сумын 2-р баг Тарагтийн орчим үерт эвдэрсэн газрыг түрж тэгшилсэн. Хуудас 21		
38		Бохирдлын үзүүлэлтийг тодорхойлох үедээ нөлөөлөлийн багийн иргэл, Орон нутгийн төлөөлөл байлцуулан хэмжилт хийх	Агаар чанар, усний шинжилгээний дээж авах үед орон нутгийн төлөөлөл байцуулан хэмжилт хийж, дээж авсан. Хуудас 30		
39		Орон нутагтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулаж ажиллах	Хамтран ажиллах гэрээ байгуулав.Сум орон нутгийг хөгжүүлж төслийн хүрээнд сумын наадмын талбайг шинэчилэн засварласан.Гэрээ, төлсөн төлбөрийг хавсаргав.Хуудас 36,37		
40		Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд бэлтгэл ажлыг хийх	Талбайд говийн бүс нутагт ургах боломжтой моднуудын үрсэлгээг 300ш тарьж ургуулсан. Мөн сумын төвд 267ш модны суулгац тарьсан.Хуудас 19,20		
41		Өмнөговь аймгийн нөхөн сэргээлт болон ногоон байгууламжийн талбайнуудтай танилцсан, туршлага судлах	Өмнөговь аймгийн Баян заг үржүүлэг болон цэцэрлэгт хүрээлэнтэй танилцаж туршлага судалсан. Өөрийн талбайд нутгийн ургамлыг шилжүүлэн суулгах туршилт судалгаа хийсэн.Хуудас 19		
Нийт			20,0 сая.төг		
42	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөө	Уурхайн үйл ажиллагаатай танилцуулах	2022 оны 10-р сард Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын ЗДТГ-ын мэргэжилтэнүүд ирж уурхайн үйл ажиллагаатай танилцаж, техник, биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлын акт үйлдэн хүлээн авсан. Хавсралтаас харна уу.		
43		Тайланг хэвлэмэл хэлбэрээр, дараа оны төлөвлөгөөний төслийг танилцуулах	2022 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг холбогдох журамын дагуу боловсруулж, ажлын хэсгийн дүгнэлт гаргуулахаар орон нутгийн байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагуудад хүргүүлсэн бөгөөд дүгнэлтэнд үндэслэн дараа оны төлөвлөгөөг боловсруулна.		
44		Уурхайн үйл ажиллагаатай танилцуулах, дараа төлөвлөгөөний төслийг танилцах	Сумын 2 багийн иргэдэд уурхайн үйл ажиллагааг танилцуулсан.		
Нийт			0,6 сая.төг		

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР
2022 ОНЫ УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2022 оны 07 сарын 21-ны өдөр Дугаар № 8 Мандагтовь хот

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас факс, утсын бүртгэлийн дугаар:
“Түмэн цацал” ХХК- УБ хот, Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо, Багаторуугийн, 19-32 тоот, утсын бүртгэлийн 9011050062, регистрийн №5108713, Гүйцэтгэх захирал Ш.Адъяацэрэн, утас-01915460 факс-

2. Төслийн нэр, байршил:
Дэлгэрхангай сумын нутагт орших “Ширээ уулын урд хэсэг” гөлтгөний уурхай нь сумын төвөөс баруун урагш 45 км зайд, нийт 31.98 га талбай эзэмшдэг.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Түмэн цацал” ХХК

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат (X,Y): № МУ-016920А

X	Y
104°20'47.11"	44°58'56.97"
104°20'20.11"	44°58'56.97"
104°20'20.11"	44°59'14.5"
104°20'47.11"	44°59'14.5"

5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт:
“Хөв дэл”-ийн хайлуур жоншны орд нь жонш олборлоно.

6. Үйлдвэрийн техник, техниколовч/ажиллах горим, хүчин чадал:
Тус компанийн нь 2022 оны 08 сарын 15-аас 2022 оны 11 сарын 01-ийг хүртэл цэвэр ажиллах хонег нь 135, 6 хүний бүрдэлдэхүнтэй ажиллана. Хөрс хууялт болон олборлолтын ажилд тус бүр 1 Shantui SD-08 маркийн бульдозер, Hyundai 2900 LC маркийн экскаватор, Ночив автокомбайл зэрэг машинууд ажиллана. /2022 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, БОМТ/

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:
2022 оны уулын ажлын төлөвлөгөө, ТЭЗҮ, БОМТ-нд тусгагдсаны дагуу 2022 онд 85.40 мянган тн гөлтгөнө олборлоно.

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хонголт ашиглах хэмжээ /шоо, метрээр/:
Усны эх үүсвэр – газрын доорх ус

9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, барилга, байгууламжийн хэмжээ хийц/:
Тус уурхайн үйлдвэрлэлийн технологид ус ашиглахгүй, ажиллагсдын унд ахуйн хэрэглээний усаа нөмтээс зүүн зүт 15 см-ээс Таралтын энгийн уурхайн хуагвас авна.

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /наосоны хүчин чадал, марк/:

11. Дэмжүүлэх байгууламж /шугам сүлжээний урт, диаметр/:

12. Хаявдал бохир усны хэмжээ, цэвэрлэгээний арга, түвшин:

14. Онцгой нөхцөл:

15. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм, стандарт, баримт бичгийн дагуу усны зарцуулалтыг тооцох
Байгаль орчин, ногоон хөгжил аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 дугаар тушаалаар:
6хун¹125¹хон¹135хон¹1000=101.2 м³ ажиллах нийт хугацаанд-унд ахуйн усны хэрэгцээ 500м х 8м х 2лм³ х тушаа/хон х 100 хон/1000 =800 м³ зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах ус 304ш х 50л х 48 удаа/1000= 729,6 м³ – ногоон байгууламжийн усалгаа
Нийт ашиглах усны хэмжээ: 225м³+720 м³+672 м³=1617 м³ ажиллах нийт хугацаанд

16. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн төлбөрийн хэмжээ:
“Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай” хуулийн 20.1.1-д заасны дагуу ажиллагсдын унд- ахуйд ашиглах 101,2 м³ усыг төлбөрөөс чөлөөлнө.
Уурхайн зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах 800 м³. Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах 729,6 м³ усыг газрын доорх усны төлбөрийн хэмжээг “Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээг шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор Умард говийн гүвээт халхын дундад говийн сав газарт тогтоосон газрын доторхи усны экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээ, Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолоор тогтоосон ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр, Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын 1-р хавсралтын 7а- д заасан усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээг үндэслэн тогтоож,
Монгол улсын Засгийн газрын 2013 оны 326, 327 дугаар тогтоолыг үндэслэн ус ашигласны төлбөрийг тооцол:
- “Умард говийн гүвээт- Халхын дундад талын сав газар”-т газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээ 3700 төг/м³ байна.
-20 хувь -Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын дагуу батлагдсан усны нөөц ашигласны төлбөрийн 7а-д заасан хувь хэмжээ,
- 0.2- ашиглас усны ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр
- 1440 м³ жилд – зам талбайн тоосжилт дарах
800 м³ х 1332= 1065600 төг (Нэг сая жаран таван мянга зургаан зуун төгрөг)
- “Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар”-т газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээ 3700 төг/м³ байна.
- 10 хувь -Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын дагуу батлагдсан усны нөөц ашигласны төлбөрийн 10-д заасан хувь хэмжээ,
- 0.2- ашиглас усны ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр
- 672 м³ жилд – ногоон байгууламжийн усалгаа
729,6 м³ х 74 төг=53990,4 төг (Тавин гурван мянга есөн зуун ерэн төгрөг)
Нийт 1119590,4 (Нэг сая нэг зуун арван есөн мянга таван зуун ерэн төгрөгийн усны төлбөрийг) Дундговь аймгийн төрийн сан банкны 100060000944 тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

17. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний усны нөөцийг хэмнэх, эргүүлж ашиглах даалгавар:

18. Төвхөн шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

- Ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн Дэлгэрхангай сумын Засаг даргын захирамжаар ус ашиглах зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулах /Усны тухай” хуулийн 28.6-р зүйл/
- Тоолууржуулан баталгаажсан тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож байх /Усны тухай хуулийн 30.1.4-д усны эх үүсвэрийг /БОНХС-ын 2013 оны А-156 тоот тушаалаар батлагдсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”/
- Зөвшөөрсөн хэмжээгээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч ажиллах /Усны тухай хуулийн 31.2-р зүйл/
- “Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэм”-ийг мөрдөн ажиллах /Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2015 оны А-230/127 хамтарсан тушаал/
- Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргах үйлчилгээний хөлс болох 60 000 төгрөгийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Төрийн сан банкны 100060013001 дансанд тушаах /Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн А-376 тоот тушаал/

Зөвлөмжид заасан ажлын тайлан, Ус ашиглалтын мэдээ тайланг 11-р сарын 05-нд багтаан аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт ирүүлэх.

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ГАЗРЫН МЭРГЭЖИЛТЭН: Б.ЦЭРЭНСУГИР

ХЯНАСАН!

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН ДАРГА: Н.ГАНТУЛГА

Байгаль орчны нэгдсэн хөдөлгөөний сайдын
2013 оны 12 дугаар сарын 20 өдрийн
А.067 тоот тушаалын хавсралт

БАТЛАВ
ДЭЛГЭРХАНГАЙ СУМЫН
ЗАСАГДАРТА
/М БАТСҮҮХ/

БАТЛАВ
“ТҮМЭН ЦАЦАЛ” ХХК-НИЙ
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
/Ж.АДЬЯАЦЭРЭН/

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2022 оны 08 сарын 04 өдөр Дугаар 03 ХАШААТ.

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын ЗДТГ-ын мөргөжилтэн, “ТҮМЭН ЦАЦАЛ” ХХК-нд гаргасан Дундговь аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2022 оны 07-р сарын 21-ний өдрийн 08 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн;
Ус ашиглуулагчийг төлөөлж: Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын Засаг даргын Тамгын газрыг төлөөлж Байгаль орчны асуудал хариуцсан албан тушаалтан Сумъяа овогтой Мөнхжаргал;
Ус ашиглагчийг төлөөлж: Улаанбаатрын хотын улсын бүртгэл 9011050062 тоот гэрчилгээ, 5108713 регистрийн дугаартай “Түмэн цэцэл” ХХК-ы С овогтой Дэлгэрдалай нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

- 2.1. Ус ашиглах зориулалт
... Унд ахуйн болон уурхайн зам талбайн тоосжилт дарах...
- 2.2. Ашиглах усны хэмжээ:
2.2.1. унд-ахуй, ...101,2м³.....
2.2.2. үйлдвэрлэл, уурхайн зам талбайн тоосжилт дарах 800м³
2.2.3. үйлчилгээ м²/ногоон байгууламжийн усалгаа 729,6
- 2.3. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:
x 111860,4 /нэг сая нэг зуун арван есөн мянга таван зуун ерэн мянга төгрөг /ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ/
- 2.4. Хаягдал усан дахь нэгж бохирдуулах бодист ногдох төлбөрийн хэмжээ.

/ус бохирдуулсны төлбөр/
2.5. дээрх ногдуулалтыг Дундговь аймгийн Төрийн сан Банкний 100080000944 тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.6, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх адалж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

- 4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.
- 4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.
- 4.4. Талуудын тохиролцооноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бингээр үйлдэнэ.
- 4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.
4.5.1. ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн,
4.5.2. аль нэг тал татан буугдсан бол.
- 4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг зөв журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

...../Мөнхжаргал/
/амга, албан тушаалтны нэр, гарын үсэг/

Хаяг: Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сум
Харилцах утас: 99020993

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

...../Дэлгэрдалай/
/аж ахуйн нэгж, байгууллага, албан тушаалтны нэр, гарын үсэг/

Хаяг: Улаанбаатар хот
Харилцах утас: 83196860

12/22, 4:31 PM

about:blank

УСНЫ ГҮЙЦЭТГЭХ ШИЛЭГ

ШИЛЭХҮҮЛЭГЧИЙН ДАНСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

Банкны нэр: ХасБанк
Данс: 3002824806
Нэр: -
Дүн: 1.119.590.40
Валют: MNT

ХҮЛЭЭН АВАГЧИЙН ДАНСНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

Банкны нэр: Төрийн сан
Данс: 100080000944
Нэр: Ду.Ус ашигласны төлбөр
Дүн: 1.119.590.40
Валют: MNT

ГҮЙЦЭГНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Гүйцэтгэний дугаар: 000002494728
Гүйцэтгэний утга: Түмэн Цацал ХХК 905108713 усны төлбөр
Гүйцэтгэний шилжэл: 200.00MNT
Гүйцэтгэний хувиат илгээсэн:

Гүйцэтгэсэн:

Гүйцэтгэ хийсэн огноо: 2022-10-07

Эхнүүр илтгэл гүйцэтгэний баримт засварлах/Мэдээлэл өөрчлөх болон төлөх хууль бүр хэрэглээр ашиглаж зөвшөөрнө.

about:blank

1/3

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

2022 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдөр № АМ10/2022 Магдалговь хот

Төслийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 25.2 дэх захирал, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1 дэх захирал, Дундговь аймгийн Хөгжлийн бодлого, стратеги төлөвлөгөө, аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны мөчлөгийн үндсэн Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сумын нутаг дэвсгэрдэх Ширээ-Уул 2 орд дээр МУ-016920 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтийг үйл ажиллагаа эрхэлж буй “Түмэнцацал” ХХК-ийг нутгийн захиргааны байгууллага харилцан тохиролцон энэхүү гэрээ байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү гэрээгээр талууд байгаль орчныг хамгаалах, орон нутгийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх зорилготой, боловсруулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааг тогтвортой, хэвийн явуулах чиглэлээр хамтран ажиллах, ажлын үндэс хэлбэр сайжруулахад холбогдсон харилцааг зохицуулна.
- 1.2. Компани нь тухайн тусгай зөвшөөрлийн талбай орших сумын байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх, орон нутгийн иргэдийн өмнөдхөн эр-нээ сайжруулах, ажлын байр нэмэгдүүлэх, дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд бодитой хуви нэмэр оруулах төслийг, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд сайн дурин үндсэн дээр хамтран ажиллана.
- 1.3. Энэхүү гэрээ нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Ашигт малтмалын тухай, Газрын тухай, Газрын хэвлийн тухай, Татварын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд явагдана.

ХОЕР. ХАМРАХ ХҮРЭЭ

- 2.1. Гэрээний хамрах хүрээг Дундговь аймгийн нутаг дэвсгэрт хэрэгжиж байгаа компанийн доор дараах үйлдвэр, уурхайн төслөө (цаашад “төсөл” гэх) үүдийн үйл ажиллагааны хүрээнд орон нутгийн хамтран ажиллах гэрээ гэж ойлгоно. Үүнд:
  - 2.2.1. Уурхайн төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой дэд бүтцийг хөгжүүлэх,
  - 2.2.2. Байгаль орчныг хамгаалах,
  - 2.2.3. Ажлын байрыг нэмэгдүүлэх,
  - 2.2.4. Орон нутгийн жижиг дунд бизнесийн үйл ажиллагаанд дэмжих,
  - 2.2.5. Соёлын өвийг хамгаалах.
- 2.3. Нутгийн захиргааны байгууллага нь компанийн үйл ажиллагаанд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллана.
- 2.4. Талууд хамтран энэхүү гэрээний 2.2.1-2.2.3-т заасан асуудлаар олон нийтийн хэлцүүдийг явуулж болно.
- 2.5. Компани нь тусгай мөргөжүүл шараантай ажлын байрыг нэн тэргүүнд үйлдвэр, уурхай байрлах буй сумын иргэдэд санал болгож, дараагийн шатанд зориулах сумдын иргэдийг ажлын байраар хангах замаар орон нутгийн иргэдийг авч ажиллуулахад өндөр ажиллана.
- 2.6. Компани нь төслийн үйл ажиллагааны нөлөөнд өртсөн орон нутгийн эдийн засгийн хөгжилд хуви нэмэр оруулах үндсэн орон нутгийн бизнесийг дэмжих талаарх хамтарсан ажиллагаа, хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх талаар хамтран ажиллана.

ГУРАВ. НУТГИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

ДОЛОО. ГЭРЭЭНИЙ ХАРИУЦЛАГА

- 7.1. Талууд үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийг удирдлага болгоно.
- 7.2. Энэхүү гэрээг биелүүлэхэд талууд саналчлалаа гаргах ажиллана.
- 7.3. Гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргээ гуравдагч этгээдэд шилжүүлэхийг хориглоно.
- 7.4. Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ. Энэхүү гэрээ нь компанийн хуульгэр хүлээсэн бусад үүргээс чөлөөлж чаднаагүй болно.

НАЙМ. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

- 8.1. Гэрээг төлбөргүй болон гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой маргаан, зөрчилт тухай бус эв зүйгээр шийдвэрлэхийг ирээдүйнэ.
- 8.2. Хэрэв маргаантай асуудлаар талууд тохиролцон хүрээгүй тохиолдолд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ЕС. БУСАД

- 9.1. Талууд гэрээнд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан өдрөөс гэрээ хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.
- 9.2. Дэлгэрхангай хүчин зүйлийн улмаас гэрээг хуульчлан өөрчлөх асуудлаар болгох болно. Энэ тухайгаар нэг сарын өмнө нөгөө талд бичгээр мэдэгдэнэ.
- 9.3. Талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр гэрээнд зөвхөн бичгээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.
- 9.4. Хэрэв гэрээнд ямар нэгэн өөрчлөлт оруулах шаардлага гарвал нөгөө талдаа 30 хоногийн өмнө хилийнцан бичгээр мэдэгдэнэ. Оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийг гэрээнд хавсаргаснаар нэмэлт, өөрчлөлт нь энэхүү гэрээний нэгэн эдлэл хүчинтэй байх бөгөөд гэрээний сөвдөгт хэсэг болно.
- 9.5. Гэрээг Монгол хэл дээр 3 хуви үйлдэнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ДҮНДГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
 Дундговь аймгийн Нутгийн захиргааны ордон
 Утас: 70502895
 Дүнгийн Засаг даргын тамгын газар
 Д.ЭНГЭРХАНГАЙ УУЛСЫН ЗАСАГ ДАРГА
 Утас: 81118760

“ТҮМЭНЦАЦАЛ” ХХК-НИЙ ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
 Ш.АДЬЯАЦЭРЭН
 Утас: 91915410
 Хаяг: УБ, СБД, 4-Р хороо, 18-32

Баруун Хөл Байгууллага нь 2020 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдөр 30 дугаар тусламжийг авчирсан.

Төслийн дүгнэлт 03/2022

ТӨСВИЙН НҮҮР ХУУДАС

Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сум, Наадмын талбайн өргөн засвар, шинэчлэлтийн ажил.

Төслийн эцсийн дүнг: 20200207 /Хорин сая долларын төгрөг /

Байгуулагуурын зураг төслийн "АД" /ХХК/

Хариуцагч: /С.И.Имболзорж/

Хянагч: /С.И.Имболзорж/

Тэрэгнүүлэгч: /С.И.Имболзорж/

Гүйцэтгэгч: /С.И.Имболзорж/

Тэрэгнүүлэгч: /С.И.Имболзорж/

Төслийн төсөвчин: /С.И.Имболзорж/

Төслийн зохиогч: /С.И.Имболзорж/

Огноо: 2022 оны 03 сарын 15-ий өдөр

Хаяг: Баруун Хөл Байгууллага нь 2020 оны 02 дугаар тусламжийг авчирсан.

Утас: 81118760

Уламжлалт нөх 2022 он

Дундговь аймгийн Дэлгэрхангай сум, Наадмын талбайн өргөн засвар, шинэчлэлтийн ажил.

Нэгжүүлсэн төслийн төсвийн ортын төлөв 2022/03

ИД	ХАРИУЦЛАН ДҮН	БҮГД ОРТОГ
1	Баруун Хөл Байгууллага нь төслийн ортын дүн	19340000
2	Нэгжүүлсэн төслийн ажил талбар (10%)	
3	Норм, нормын болон зураг, хэргийн шалтгаан (0.1%)	19340000
4	Төслийн ортын ажил талбар (10%)	
5	Нормын хайгуур, зураг, хэргийн шалтгаан дүн	660000
	ДҮН	660000
6	Нэгжүүлсэн төслийн ортын (10%)	
7	Бусад нэмэлт зардал	
	ДҮН	39600000

